

BB+W – KLANK EN ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0

**“ALS JE NIET WEET WAAR JE VANDAAN KOMT
WEET JE OOK NIET WAAR JE NAAR TOE MOET”**

BB+W

ONGEVRAAGD ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

BB+W IS EEN SAMENSPEL VAN INDIVIDUELE KRACHTEN DIE STREVEN NAAR BEHOUD EN IDENTIFICERING VAN CULTUURHISTORISCH ERFGOED IN HET ALGEMEEN EN DAT VAN IJSSELSTEIN IN HET BIJZONDER. WIJ DOEN DIT DOOR MIDDEL VAN GEVRAAGD- EN ONGEVRAAGD ADVIES EN ZO NODIG MET INTERVENTIES. BART RIETVELD, BOEKDRUKKER – BERT MURK, ONBEZOLDIGD EN ONBEVREESD DIRECTEUR MUSEUM IJSSELSTEIN (ACCOUNTANT) – WIM VAN SIJL, VOORZITTER STICHTING BOOGBRUG VIANEN (BEELDEND KUNSTENAAR)

BB+W – KLANK EN ADVIESGROEP VAN EN VOOR IJSSELSTEIN

IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0

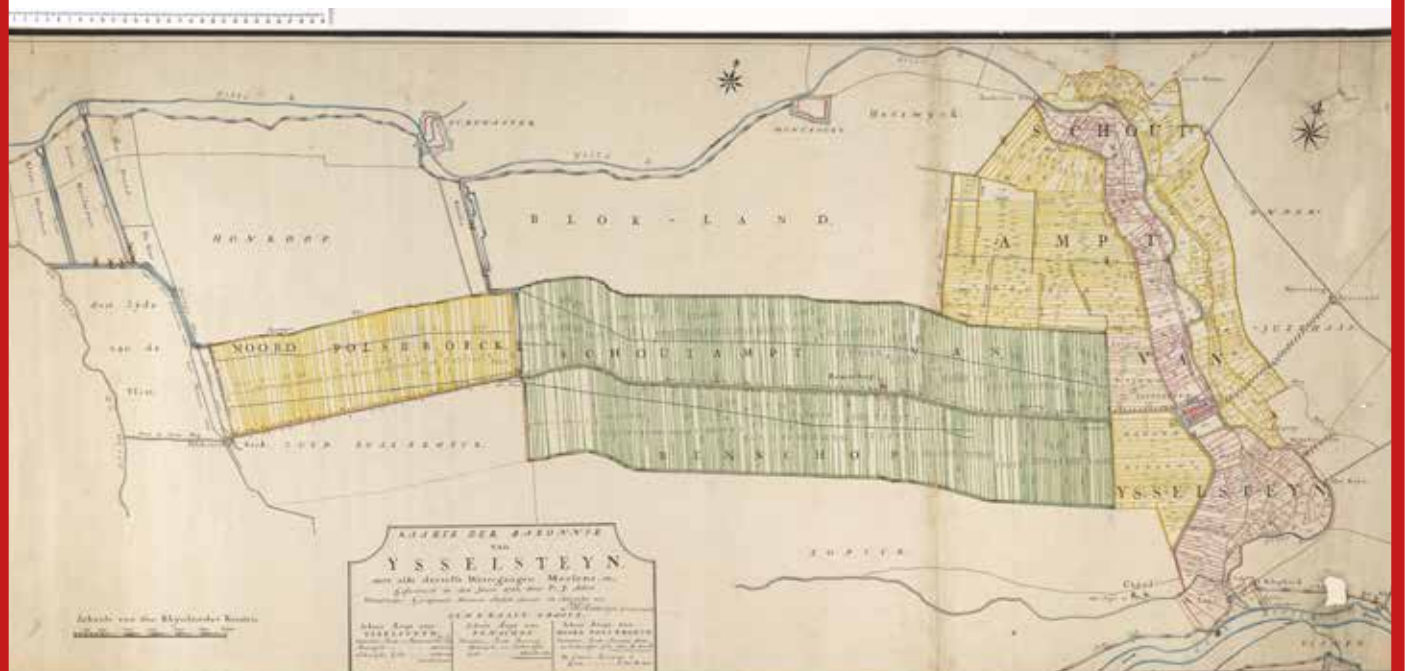
“ALS JE NIET WEET WAAR JE VANDAAN KOMT
WEET JE OOK NIET WAAR JE NAAR TOE MOET”

IN 2017 HEEFT BB+W MET HET MANIFEST **IJSSELSTEIN IJZERSTERK** EEN SIGNAAL AFGEGEVEN VOOR EEN KRACHTIGE EN AUTONOME STAD. DE SAMENWERKING MET MONTFOORT BRACHT DE AUTONOMIE VAN IJSSELSTEIN TOEN NOG IN GEVAAR. INMIDDELS IS DIT GEVAAR NA DE ONTVLECHTING GEWEKEN. NIEUWE ONTWIKKELINGEN EN GEVAREN STAAN VOOR DE DEUR. MET **IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0** DOET BB+W EEN KRACHTIGE OPROEP OM IJSSELSTEIN VOOR DE LANGE TERMIJN AUTONOMOOM TE HOUDEN. GEMEENTEN IN DE ZUIDWESTHOEK VAN DE PROVINCIE ZIJN NU NAAR ELKAAR AAN HET KIJKEN VOOR MOGELIJKE SAMENVOEGINGEN MET ALS DOEL SCHAALVERGROTING EN EFFICIENCYWINSTEN. IN DAT ‘KIJKEN NAAR ELKAAR’ PLEIT BB+W ERVOOR DAT IJSSELSTEIN NAAR HET RIJKE CULTUURHISTORISCHE VERLEDEN KIJKT, NAAR DE GRENZEN VAN HET VROEGERE LAND VAN IJSSELSTEIN WAAR BENSCHOP EN NOORD POLSBROEK ONDER VIELEN. **IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0** IS EEN VISIEDOCUMENT EN MANIFEST VOOR EEN AUTONOME EN TOEKOMSTBESTENDIGE VESTINGSTAD IJSSELSTEIN.

Baronie van IJsselstein

500 jaar lang vormde de Baronie een zelfstandig gebied in de 17 Provinciën en de latere Republiek. Het bleek een ijzersterk verband. Vanaf de middeleeuwen voerde IJsselstein een eigen koers. IJsselstein had als vrijstad eigen wetten en gebruiken, los van Stichtse of Hollandse wetgeving. Het Land van IJsselstein ofwel Baronie van IJsselstein was een enclave in het Stichtse gebied op de grens van Holland. Deze enclave was ontstaan vanuit IJsselstein met een ontginning van de woeste gronden: een wetering die tot aan de Vlist liep, zo'n 20 kilometer in lengte en met 'cope'verkaveling in de dwarsrichtingen. Dit was het achterland van IJsselstein, landgebied dat bij IJsselstein behoorde. De kasteelheren van weleer vochten in verschillende oorlogen voor een sterke autonomie van hun stad en deze landgoederen. Binnen de grenzen van IJsselstein waren de bewoners, de 'poorters', gevrijwaard van het landelijk gerecht.

In 1795 werden de privileges van IJsselstein door de Fransen opgeheven. Twintig jaar later, nadat de Fransen verdreven waren, werd het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden ingericht en het oude Land van IJsselstein opgedeeld in Benschop en Polsbroek. Beide gemeenten kregen toen een eigen stadhuis, burgemeester en raad. In 1989 besloten Provincie Utrecht en Tweede Kamer om Benschop en Polsbroek op te heffen en beide gemeenten in te delen bij de gemeente Lopik. De gemeenteraden van Benschop en Polsbroek waren hierover ontstemd en concludeerde dat er geen duidelijke rechtvaardiging bestond voor deze herindeling omdat "enige verwantschap met Lopik ontbrak".

Voor de oude indeling / aanluiting bij IJsselstein was geen aandacht. IJsselstein was druk met de realisatie van Zenderpark en liet alles zonder protest gebeuren.

BB+W pleit na 32 jaar voor rechtvaardiging van de geschiedenis en verzoekt het college en raad te onderzoeken hoe het historische grondgebied bij gemeentelijke herindeling weer IJsselsteins grondgebied kan worden. Een krachtige autonome stad heeft voldoende grondgebied nodig, met name bij uitbreiding van de woningbehoefte van haar bewoners. IJsselstein dient haar ambitie van uitbreiding van het grondgebied in de omgevingsvisie krachtig uit te dragen en bij Provinciale Staten en Tweede Kamer aan te kloppen. Voor BB+W staat een autonoom IJsselstein buiten kijf. Benschop en Polsbroek hebben hun eigen identiteit bewaard. Met beide gemeenschappen kunnen wij gezamenlijk optrekken en uitkomst bieden bij de grote vraagstukken waarvoor we staan. Gezamenlijk naar de toekomst kijken geeft perspectief. Samen staan we ijzersterk.

PLAN KROMME IJSSELPARK

In 2020 lanceerde het college van IJsselstein het plan Kromme IJsselpark met daarin 1500 woningen tot aan de Lekdijk. Dit plan maakt duidelijk dat IJsselstein, door een te kort aan grondgebied, een foute weg is ingeslagen. De cultuurhistorische waarde, de landschappelijke waarde en de recreatieve waarde in het Kromme IJsselgebied is hier te hoog voor onherroepelijke aantasting. De gelanceerde plannen worden door het college welliswaar prachtig 'omschreven en verkocht' maar verbleken bij de schoonheid en de openheid van het natuurgebied. De blokverkaveling in aansluiting met het open landschap van de copenverkaveling is uniek. Ook het stroomgebied van Enge en Kromme IJssel in relatie met de historische IJsseldam zijn onaantastbare landschappelijke kenmerken. In 2018 heeft BB+W de gemeenten IJsselstein en Lopik verzocht dit unieke landschap te beschermen als 'natuurgebied'. Lopik antwoordde met het ontwikkelingsplan de Groene Driehoek uit 2005, opgesteld door Lopik, Montfoort en Oudewater. Van de gemeente IJsselstein heeft BB+W tot op heden geen antwoord ontvangen!

Uit de legenda:

- Lekdijk (groen): waardevolle kades en dijken: behoud in huidige staat
- paars: niet afgegraven uiterwaarden Hollandse IJssel: middelhoge arch. verw.
- donderrood: prehistorische meandergordel: hoge arch. verw.
- lichtblauw: oude, diep gelegen prehistorische meandergordel: middelhoge arch. verw.

Gemeente IJsselstein: uitsnede archeologische beleidsadvieskaart (2005)

Het Kromme IJsselgebied is uniek. Dit gebied volbouwen wordt door o.a. Werkgroep Behoud Lopiker waard, Historische Kring IJsselstein, Groen Platform IJsselstein en de Vereniging Industrie en Handel IJsselstein om diverse redenen afgekeurd.

Uitbreiding van de woningbehoefte heeft goede mogelijkheden ten westen van IJsselstein. De copenverkaveling is hier het minst kwetsbaar en biedt IJsselstein mogelijkheid te groeien tot een autonome stad met 40.000 inwoners: een aantal waarbij een kleine stad groot zal zijn en krachtig zal blijven. Gemeentelijke herindelung van het oude grondgebied is hier van actueel belang. Nogmaals: Benschop en Polsbroek waren IJsselsteins grondgebied!

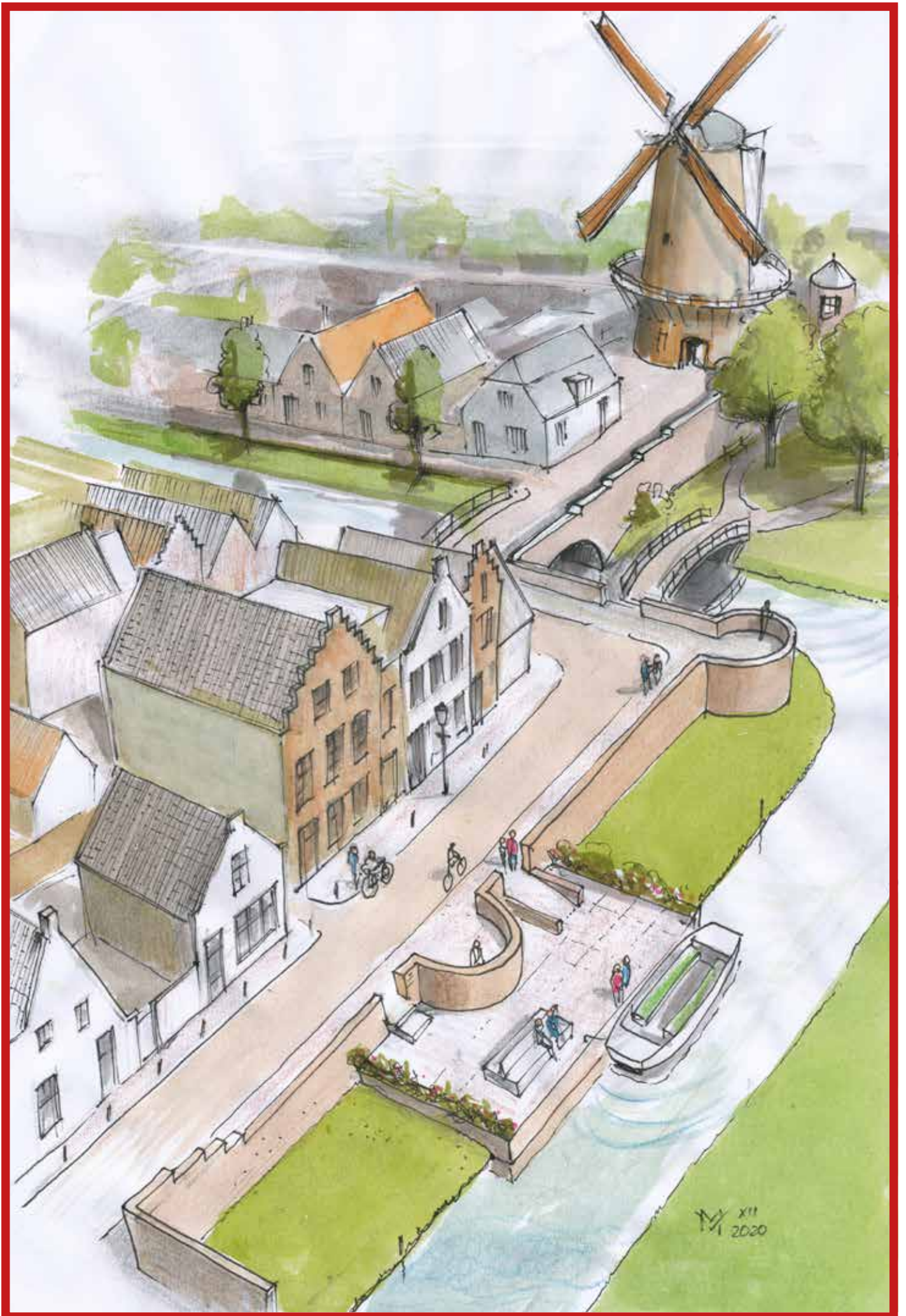
VESTINGSTAD IJSSELSTEIN

In 2021 heeft BB+W het integrale plan **Vestingstad IJsselstein** gelanceerd. Nadat in 1993 de minister van OCW het verzoek, om de gehele vesting van IJsselstein tot Rijksmonument aan te wijzen, had afgewezen, is het concept van de middeleeuwse vesting nu opnieuw leven ingeblazen. Tijdens de laatste bouwontwikkelingen aan de Molenstraat kregen de vestingwerken nieuwe aandacht. Op deze aansprekende locatie is het mogelijk de stadsmuur en twee verdedigingstorens samen met de Benschopperpoort in beeld te brengen. Aansluitend hierop kan aan de IJsselpoort ook een herinnering van de middeleeuwse stadsmuur worden gerealiseerd. En omdat de stadsgracht gaaf om de stad ligt is het mogelijk een rondgang in de bestrating te visualiseren. Andere details, zoals herinrichting van bastion Zwijg Utrecht en de vier stadspoorten, maken het plan tot een krachtige uitspraak naar de toekomst.

Gemeentelijke Monumenten Aanwijzing voor de gehele vesting is nu al mogelijk en nadat het plan is uitgevoerd, heeft de vesting voldoende status als Rijksmonument. Realisatie van dit plan, met voornamelijk gelden uit subsidies en fondsen, leidt tot versterking van de autonomie van de stad. Haar bewoners krijgen met **Vestingstad IJsselstein** historisch besef, inhoudelijke rijkdom en fysieke meerwaarde.

Enkele kernpunten uit **IJsselstein IJzersterk** die in 2017 actueel waren en nog steeds gelden:

- > parkeerproblemen oplossen door de parkeergarages te vullen door adequate en gevarieerde tariefstelling. Parkeren aan de Walkade en Kronenburgplantsoen komt te vervallen. De bewoners krijgen passende parkeerfaciliteiten in de parkeergarages;
- > het verstrekken van kostbare externe adviesopdrachten tot een minimum beperken. In plaats daarvan betrokken en competente burgers vragen om mee te schrijven aan adviezen waar behoefte aan is. Dit verhoogt de betrokkenheid van veel IJsselsteiners en resulteert in een grote financiële besparing
- > het Groene Hart respecteren en omarmen, IJsselstein als 'poort van de Lopikerwaard'
- > IJsselstein, een stad die de potentie heeft om een modelstad te zijn voor de provincie Utrecht, Nederland en de Eurozone. IJsselstein heeft daarvoor alles in huis. Wat ons te doen staat is de ervaring, kennis en kunde te verbinden met de krachtige houding van aanpakken en doorpakken. Stadsbestuur en organisatie creëren de voorwaarden om deze uitdaging samen met de actieve IJsselsteinse gemeenschap invulling te geven.

BB+W IS EEN SAMENSPEL VAN INDIVIDUELE KRACHTEN DIE STREVEN NAAR BEHOUD EN IDENTIFICERING VAN CULTUURHISTORISCH ERFGOED IN HET ALGEMEEN EN DAT VAN IJSSELSTEIN IN HET BIJZONDER. WIJ DOEN DIT DOOR MIDDEL VAN GEVRAAGD- EN ONGEVRAAGD ADVIES EN ZO NODIG MET INTERVENTIES. BART RIETVELD, BOEKDRUKKER - BERT MURK, ONBEZOLDIGD EN ONBEVREESD DIRECTEUR MUSEUM IJSSELSTEIN (ACCOUNTANT) - WIM VAN SIJL, VOORZITTER STICHTING BOOGBRUG VIANEN (BEELDEND KUNSTENAAR)

BB+W HEEFT BELANGRIJKE BIJDAGEN GELEVERD BIJ O.A.:

1986 - 1996	ACTIE TEGEN WONINGBOUW WALKADE, BESCHERMING STADSMUUR EN REALISATIE VESTINGPLANTSOEN
1992 - HEDEN	ONTWIKKELING EN TOTSTANDKOMING KASTEELGEBIED
1995	BEHOUD ZENDERGEBOUW EN PORTIERSLOGE RADIO NEDERLAND WERELDOMROEP (NOZEMA)
1999 - HEDEN	INTEGRALE VISIE BINNENSTAD/ HERINRICHTING SCHUTTERSGRACHT/ONTWIKKELINGEN BINNENSTAD
2000 - 2015	TOTSTANDKOMING NIEUW KLOOSTERPLANTSOEN
2004	NOTA BOUWHOOGTE
2005	ZIENSWIJZE REGIONAAL STRUCTUURPLAN
2008	VISIE OP IJSSELSTEIN STADSARCHIEF
2016	REACTIE OP STADSVISIE 'HALLO TOEKOMST'; EEN COLLEGE-DOORKIJK NAAR 2030
2017	'IJSSELSTEIN IJZERSTERK', EEN MANIFEST VOOR EEN KRACHTIGE EN AUTONOME VESTINGSTAD
2018	VERZOEK TOT 'AANWIJZING NATUURGEBIED STROOMGEBIED Klaphek' BIJ GEMEENTEN IJSSELSTEIN EN LOPIK
2018	ZIENSWIJZE ONTWERP 2 ^E PARTIËLE HERZIENING PROVINCIALE RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE: 'DE KROON'
2020	PROCES TOT BESCHERMING KROMME IJSSEL-GEBIED / ONTWIKKELING VESTINGWERKEN MOLENSTRAAT
2020	ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE PROVINCIE UTRECHT
2020 - HEDEN	PARTICIPATIE / ZIENSWIJZE OMGEVINGSVISIE GEMEENTE IJSSELSTEIN
2021	INSPIRATIEDOCUMENT / INTEGRAAL PLAN VESTINGSTAD IJSSELSTEIN
2021	AANZET TOT AANWIJZING VAN HET COMPLEX VESTINGSTAD IJSSELSTEIN ALS GEMEENTELIJK MONUMENT
AUGUSTUS 2021	'IJSSELSTEIN IJZERSTERK 2.0', EEN ZIENSWIJZE EN MANIFEST VOOR EEN AUTONOME EN TOEKOMSTBESTENDIGE VESTINGSTAD IJSSELSTEIN

